

ДЕРЖАВНА МІГРАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу
міграційних процесів**

**ОПЕРАТИВНИЙ ЗВІТ
З МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
(20 – 26 листопада 2015 року)**

Київ 2015

Оперативний звіт підготовлено Контактним інформаційно-аналітичним центром з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України створений відповідно до наказу ДМС від 29 травня 2015 року № 64 в рамках виконання рекомендацій, що містяться у п'ятій доповіді ЄК щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів діє на базі Управління документального забезпечення, роботи зі зверненнями громадян та запитами на інформацію Державної міграційної служби України.

У звіті представлені оперативні (за тиждень) результати спостережень за основними подіями в Україні та світі, з метою здійснення прогнозу розвитку міграційних процесів в Україні.

У звіті використано статистичну інформацію ДМС, Оперативної групи Міжвідомчого координаційного штабу з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО, звіти СММ ОБСЄ, інформаційні повідомлення Держприкордонслужби, СБУ, Інформаційно-аналітичного центру, ДСНС, агенцій УНІАН та Deutsche Welle, української служби Британської телерадіомовної корпорації, МОМ, Єврокомісії, радіо «Свобода», інформаційного порталу Warsintheworld.

ЗМІСТ

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ	2
1.1. Зовнішні показники	2
1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі	2
1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі	3
1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, ...	6
1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі	6
1.2. Внутрішні показники	9
1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.	9
1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.	10
1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.	11
1.2.5. Зміни в законодавстві	12
II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ..	13
2.1. У сфері внутрішньої міграції.....	13
2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції.....	15
2.3. У сфері надання притулку.....	17
2.4. У сфері трудової міграції	17

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ

1.1. Зовнішні показники

1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі

Минулого тижня (20 – 26 листопада) світові події, які мали прямий або опосередкований вплив на міграцію, були такими:

- у п'ятницю, **20 листопада**, озброєні люди напали на готель Radisson Blu в столиці Малі Бамако, в результаті якого загинуло 27 осіб.

Відповідальність за напад і захоплення заручників у готелі взяла на себе група африканських джихадистів, пов'язана з «Аль-Каїдою».

Влада Малі оголосила про введення надзвичайного стану в країні терміном на 10 днів;

- у неділю, **22 листопада**, Національна рада з питань безпеки Бельгії продовжила до другої половини понеділка найвищий рівень терористичної загрози, оскільки залишається можливість терористичних атак таких самих, які сталися в Парижі, насамперед у комерційних центрах, вулицях з магазинами та публічному транспорті.

У цьому зв'язку було ухвалено рішення не відкривати метро, будуть закриті школи, університети, скасовані всі публічні заходи. Закритим буде й район Шумана, де розташовані Європейська комісія та Рада ЄС. Багато компаній рекомендують своїм працівникам не їхати на роботу в Брюссель, а працювати з дому.

При цьому, лише у п'ятницю, **26 листопада**, у Брюсселі рівень терористичної загрози знижено з четвертого, найвищого рівня до третього;

- згідно оприлюдненої **23 листопада** заяви посла Ірану в Росії Мехді Санаї Москва почала поставляти Тегерану ракетні комплекси С-300.

Ізраїль відреагував на рішення Росії різкою критикою: на думку керівництва країни, договір з Іраном являє собою пряму загрозу безпеці єврейської держави.

Позицію Ізраїлю підтримав президент США Барак Обама, який заявив, що всі країни регіону повинні знати, що якщо хтось захоче помірятися силами з Ізраїлем, йому доведеться мати справу з Америкою;

- в понеділок **23 листопада** літаки французької палубної авіації завдали перших ударів по позиціях бойовиків терористичного угруповання «Ісламська держава» (ІДІЛ) в Сирії.

Метою бойового вильоту стали інфраструктурні об'єкти, що належать ІДІЛ і розташовані в районі міста Ракка на північному сході Сирії.

Основні цілі французької авіації – це фактична столиця ІДІЛ - Мосул, один з найважливіших центрів терористів Ракка, а також родовища нафти, видобуток якої контролюється бойовиками;

- у вівторок, **24 листопада**, Президент Тунісу оголосив надзвичайний стан у країні і комендантську годину у столиці.

Це сталося після вчинення вибуху в автобусі президентської охорони, у результаті чого загинули щонайменше 12 людей та ще 17 було поранено.

Пізніше, **25 листопада**, Туніс оголосив про закриття сухопутного кордону з Лівією на два тижні, починаючи з півночі (четверга), одночасно

будуть посилені заходи щодо забезпечення безпеки морських кордонів, а також аеропортів;

- Генштаб Туреччини підтвердив, що **24 листопада** близько 09:20 за місцевим часом у районі Яйладаги біля кордону з Сирією два винищувачі F-16 турецьких ВПС збили на кордоні з Сирією фронтовий бомбардувальник Су-24 російської авіагрупи.

Російський літак Су-24 був збитий після того, як його 10 разів попереджали про порушення повітряного простору;

- **25 листопада** найбільші туроператори Росії заявили про припинення продажу росіянам тур пакетів до Туреччини.

Це сталося відразу після того, як у Туреччині був збитий російський літак Су-24.

Тоді ж Ростуризм заборонив компаніям продавати путівки в Туреччину через загрозу тероризму в цій країні;

- **26 листопада** стало відомо про те, що представники Південної та Північної Кореї розпочали проведення переговорів у селі Пханмунджон в демілітаризованій зоні між державами.

Зустріч спрямована на покращення відносин двох країн, заморожених у 2010 році.

Переговори стали результатом серпневої домовленості між двома Кореями після того, як внаслідок вибуху на кордоні з КНДР були поранені двоє південнокорейських солдатів;

- Туреччина оголосила про відновлення переговорів про приєднання до Євросоюзу - через 3 роки після закінчення попереднього раунду.

Туреччина вперше подала заявку на членство в 1987 році, коли ще існував попередник Євросоюзу - Європейське економічне співтовариство.

Країна виконала всі умови для початку переговорів ще в 2005 році, але процес різко забуксував через низку обставин, серед яких - побоювання за свободу слова і демократію, особливо з приходом до влади прем'єра-ісламіста Реджепа Тайіпа Ердогана, а також ставлення до релігійних меншин, судові реформи і непрості відносини з Кіпром, що входить в ЄС;

- Польща хоче визнати недійсним Основоположний акт Росія-НАТО 1997 року, оскільки він є причиною нерівності між старими і новими членами НАТО.

Документ 1997 року визначав, що НАТО не має наміру, планів і причин розміщувати ядерну зброю на території нових членів альянсу.

Зокрема посадовцями Польщі наголошується, що у НАТО не може бути два рівня безпеки, один з яких Західна Європа з військами США, військовими базами і оборонними спорудами, а другий – Польща, без цих елементів... та ще й сусід Росії.

1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі

Станом на 26.11.2015 конфліктні ситуації та війни обліковуються орієнтовно у 64 країнах світу та окремих регіонах, у тому числі: у Африці – 27,

в Азії – 15, в Європі – 9, у Південній Америці – 4, у Північній Америці – 1 та на Близькому Сході – 8.

Гарячі ситуації спостерігаються у 24-х країнах та окремих територіях, в тому числі:

- в Африці – у 11 країнах:

ДР Конго, Малі, Судан, Сомалі і Туніс – війна проти терористичних угруповань;

Єгипет і Нігерія – війна проти ісламістських бойовиків;

Бурунді, Лівія і Південний Судан – громадянська війна;

ЦАР – сутички між мусульманами і християнами;

- в Азії – у 4 країнах:

Афганістан, Пакистан і Філіппіни – війна проти ісламістських бойовиків;

Бірма – війна проти повстанських груп;

- в Європі – у 2 країнах:

Росія – бойові дії проти ісламістських бойовиків у Чечні та Дагестані;

Україна – війна проти терористичних угруповань.

- у Південній Америці – у 1 країні:

Колумбія – війна проти терористичних угруповань.

- у Північній Америці – у 1 країні:

Мексика – війна проти наркокартелів.

- на Близькому Сході – у 5 країнах:

Ірак, Ізраїль, Ємен – війна проти ісламістських бойовиків;

Туреччина – війна проти терористичного угруповання;

Сирія – громадянська війна.

Найбільший резонанс впродовж останнього тижня отримали такі події:

Афганістан - бойовики угруповання «Талібан» в Афганістані у вівторок, 24 листопада, захопили у заручники щонайменше 15 людей після аварії гелікоптера на півночі цієї країни. Загинули троє людей.

Серед захоплених талібами людей є двоє іноземців.

Причиною аварії гелікоптера стали технічні проблеми.

Ємен – 450 колумбійських найманців, послані Об'єднані Арабські Емірати, щоб боротися Хуті в Ємені

Близько 1800 колишніх латиноамериканських солдати проходять підготовку в пустелях ОАЕ у рамках операції, створеної Blackwater Worldwide.

Наразі стало відомо про таємне направлення ОАЕ у Ємен близько 450 колумбійських найманців, для участі разом з Саудівською коаліцією у боротьбі проти повстання Хуті.

Малі - Німеччина має намір відправити 650 військовослужбовців для участі в операції в Малі, яка проводиться під керівництвом Франції.

Це буде зроблено для підтримки сил Франції у глобальній боротьбі з джихадистами.

В свою чергу Франція 20 листопада направила в Малі елітний спецназ національної жандармерії. Таке рішення було прийнято після захоплення заручників у готелі Radisson у столиці країни.

Відповідальність за напад взяло на себе пов'язане з «Аль-Каїдою» угруповання «Мурабітун», очолюване алжирським бойовиком Мухтаром Бельмухтаром.

М'янма – на території країни продовжуються активні бойові дії. Збройні сили Бірми продовжували наступ на «Армію незалежності провінції Качин» (Kia). У ході зіткнень урядові сили застосовували війська, реактивні винищувачі, бойові вертольоти і наземну артилерію.

Камерун – після великих втрат у Нігерії терористичне ісламістське угруповання «Боко Харам» на минулому тижні знову нагадало про себе, але цього разу в Камеруні.

Так, принаймні, 10 осіб було вбито і десятки отримали поранення в результаті вибуху бомби смертника в далекому північному регіоні Камеруну. Місцеві сили безпеки усю відповідальність за теракт покладають на «Боко Харам».

Слід відмітити, що Камерун разом з Чадом, Нігером і Нігерією входить до так званого союзу країн Африки по боротьбі з «Боко Харам».

Сирія – Сирійська армія і союзники, за підтримки російських бомбардувань, встановили контроль над двома містами на заході Сирії після важких боїв з бойовиками «ІДІЛ».

Армія і місцеві бійці взяли під контроль міста Мхин і Хаварин, що розташовані на південний схід від Хомса, знищивши велику кількість бойовиків ІДІЛ.

Ці два міста знаходяться на схід від шосе північ-південь, що проходить через найбільші міста країни, та яке відіграє ключову роль у контролі над територіями на заході країни, які в основному знаходяться в руках уряду. Крім того, вони розташовані поблизу доріг, що зв'язують Пальміру, яка знаходиться під контролем ІДІЛ, із західними містами.

23 листопада стало відомо, що РФ уперше застосувала танки Т-90 та піхоту в Сирії. Військова операція була спрямована проти противників режиму Асада.

В результаті п'ятигодинного бою сухопутні війська з РФ зайняли стратегічну висоту, розташовану між провінціями Ідліб і Латакія.

Слід зазначити, що на початку військової операції в Сирії РФ відкидала можливість введення піхоти, підкреслюючи, що так само, як антиідлівська коаліція на чолі із США, буде використовувати тільки авіацію.

Туніс - у Тунісі підірвали автобус президентської гвардії: загинули понад 10 осіб.

Вибух стався в центрі столиці, місті Туніс. Під час вибуху постраждали багато людей.

Туреччина – в країні продовжують мати місце терористичні акти. Так, у передмісті турецької столиці Анкарі, населеному пункті Батикент, 25 листопад прогрімів вибух.

Звук вибуху був чутний в багатьох частинах міста і викликав паніку. Він пролунав з боку промислової зони Ostim. Під час вибуху постраждали три людини.

1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, в країнах, що мають спільні з Україною кордони

Республіка Білорусь

За повідомленнями Міністерства надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь, надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, впродовж минулого тижня у районах, що межують з кордонами України, не зафіксовано.

Республіка Молдова

Впродовж останнього тижня за даними Служби цивільного захисту і надзвичайних ситуацій Молдови наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Російська Федерація

У регіонах, що межують з Україною за повідомленнями МНС Російської Федерації наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Республіка Польща

У регіонах Польщі, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Румунія

У регіонах Румунії, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Словацька Республіка

У регіонах Словацької Республіки, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Угорщина

У регіонах Угорщини, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі

Міграційна криза в ЄС триває. Основними постачальниками мігрантів є країни, у яких ведуться бойові дії. Це в основному країни Африки та Близького Сходу (Афганістан, Сирія, Лівія, Ірак, Туніс, Єритрея, Нігерія, Судан).

Згідно даних МОМ, більше 832 тис. мігрантів і біженців прибули морськими шляхами до Європи з початку року.

За даними МОМ, тільки через Середземне море в Європу за 11,5 місяця поточного року прибуло уже 832 тис. 193 человека. При цьому загиблими і пропавшими без вісті в морі рахуються 3,5 тис. осіб. З них за цей час в Грецію

прибуло 717 тис. 482 осіб, більшість яких із Сирії — понад 388 тис. осіб. В Італію добрались 142 тис. 484 осіб, з яких більшість, майже 38 тис. осіб, з Еритреї.

За інформацією німецької федеральної поліції за три тижні листопада до **Німеччини** потрапили вже понад 180 тис. біженців з країн Близького Сходу.

Таким чином, загальна кількість шукачів притулку, які потраплять до Німеччини до кінця листопада перевищить попередній рекорд в 181 тис. осіб, встановлений у жовтні цього року.

Німецький уряд вже підрахував, що з початку року до країни потрапило 758 тис. біженців. Таким чином, станом на сьогоднішній день в країні налічується вже понад 938 тис. мігрантів.

Віце-канцлер Німеччини Зігмар Габріель також наголосив на тому, що попередній прогноз німецького МВС щодо кількості мігрантів цього року на рівні 800 тис. занадто низький і що в німецькому уряді очікують на прибуття понад одного мільйона біженців до кінця 2015-го року.

У **Фінляндії** з початку цього року приїхало понад 30 тис. шукачів притулку.

Точна кількість тих, хто прибув до Фінляндії в пошуках притулку, становить 30 109. Так, 26 листопада було зареєстровано 125 прохачів притулку.

Міністерство внутрішніх справ Фінляндії в жовтні прогнозувало, що загальна кількість мігрантів до кінця року складе 30-35 тис. Згідно з більш ранніми прогнозами, очікувався приїзд близько 50 тис. шукачів притулку.

При цьому раніше глава МВС Фінляндії Петтері Орпо раніше в листопаді заявив, що Фінляндія надасть статус біженця лише кожному третьому заявнику. Решта, за його словами, приїхали до Фінляндії в пошуках кращого життя.

Мета мігрантів, що прибувають до Європи залишається незмінною – отримання статусу біженця та соціальних пільг у Великобританії, Німеччині, Швеції, Франції, Норвегії та інших розвинених країнах ЄС.

Основними маршрутами проникнення нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу до ЄС через є такими:

- 1) Іспанія – Франція - Великобританія;
- 2) Туреччина – Греція – Македонія – Сербія – Угорщина – Австрія – Німеччина;
- 3) Туреччина – Греція – Македонія – Сербія – Хорватія – Словенія – Австрія – Німеччина;
- 4) Туреччина – Греція – Македонія – Сербія – Угорщина – Словачія – Чехія;
- 5) Італія – Франція – Німеччина;
- 6) Італія – Франція – Великобританія;
- 7) Росія – Норвегія («Північний маршрут»).

Згідно даних Євростату географія розселення мігрантів має наступний вигляд:

- Німеччина стає притулком в основному для громадян Сирії, Афганістану і Косово;
- Італія – Нігерія, Гамбія та Пакистан;

- Франція – Косово, ДР Конго та Судан;
- Фінляндія – Сомалі, Ірак та Албанія;
- Англія – Еритрея, Пакистан і Росія.

Президент Європейської Ради Дональд Туск скликав на 29 листопада саміт лідерів Євросоюзу за участю Туреччини для вирішення кризи з мігрантами та поліпшення відносини між Брюсселем та Анкарою.

Раніше на зустрічі з Ахметом Давутоглу канцлер Німеччини Ангела Меркель пообіцяла Туреччині підтримку у спрощенні візового режиму та вказала на можливість відкриття чергових глав у переговорах про вступ країни до ЄС. Натомість Берлін очікує допомоги від Анкари у стримуванні потоку мігрантів до Європи.

Натомість наразі країни Європи намагаються поодиночі вирішити проблемні питання з біженцями, без вироблення

Швеція збирається зробити більш складною процедуру надання притулку для біженців.

Такі заходи країна пішла для того, щоб переконати інші держави-члени ЄС надати допомогу в боротьбі з наслідками мігрантської кризи.

Метою заходів, які реалізує Швеція, - є значне скорочення шукачів притулку, які прибувають в Швецію.

Слід зазначити, що Швеція прийняла найбільше шукачів притулку на душу населення серед всіх європейських країн. Очікується, що в цьому році в країну прибуде 190 тис. мігрантів.

Франція та Німеччина створять спеціальний фонд розміром 10 млрд євро. Він має вирішити проблеми напливу біженців до Євросоюзу.

Німеччина також пропонує іншим країнам ЄС долучитися до цієї ініціативи.

Минулого тижня активізувалася політика країн Європи щодо боротьби з «економічними мігрантами», про необхідність ведення якої говориться з жовтня місяця.

Так, **Сербія та Македонія** пропускають через свої кордони біженців із Сирії, Афганістану та Іраку, але завертають африканців.

Причиною таких дій Македонії стало те, що з 16:00 18 листопада Сербія почала завертати до Македонії всіх, крім сирійців, іракців та афганців. Як заявили чиновники в Македонії та Сербії, мігранти з інших країн завертаються назад через те, що вони є «економічними мігрантами».

Також 19.11.2015 стало відомо про те, що Македонія закрила свій кордон з Грецією після того, як стало відомо, що Словенія, куди прямують мігранти з Македонії, буде робити так само.

Як наслідок, на грецько-македонській кордоні кілька іранських біженців зашили собі роти на знак протесту проти відмови влади Македонії пропустити їх на територію країни.

У загальній складності сотні мігрантів африканських держав, які застрягли на кордоні, брали участь у протестах після того, як Македонія дозволила в'їзд в країну тільки тим, які можуть довести, що вони рятуються від

війни в Сирії, Іраку та Афганістані. Біженці з Пакистану, Ірану та Бангладеш в їх число не входять і вважаються економічними мігрантами.

Один з біженців, 34-річний іранський інженер-електрик Хамід, відповідаючи на запитання журналіста, де б він хотів жити, сказав: «У будь-якій вільній країні. Додому я повернутися не можу, там я буду повішений».

Понад 700 біженців з африканських та азіатських країн протягом кількох днів утримуються на грецько-македонській кордоні. Влада Македонії присвоїла статус «економічного біженця» та відмовила у в'їзді мігрантам – представникам Пакистану, Судану, Конго, Марокко і Бангладеш.

Після Паризьких подій країни Європи всерйоз взялися за питання подолання негативних наслідків неконтрольованої міграції.

Після переговорів з президентом США Бараком Обамою президент Франції Франсуа Олланд заявив про необхідність повністю закрити кордон між Туреччиною і Сирією, щоб не допустити проникнення екстремістів в Європу.

Натомість ще 17 листопада США почали спільну операцію з Туреччиною, щоб повністю взяти під контроль північний кордон Сирії.

При цьому, Голова служби внутрішньої безпеки Німеччини попередив, що існує небезпека радикалізації біженців, які прибули нещодавно з Сирії та Іраку.

Очільник Федерального відомства з охорони конституції Німеччини Ханс-Георг Маасен розповів, що йому відомо про численні спроби вербування молодих мігрантів з боку ісламістів, які живуть у Німеччині.

Він закликав владу ФРН вжити заходи щодо регулювання міграції. В цьому році до країни прибули сотні тисяч мігрантів, в основному з країн Близького Сходу та Північної Африки.

1.2. Внутрішні показники

1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.

Протягом 20 – 21 листопада на території Міжгірського, Рахівського, Тячівського та Іршавського районів Закарпатської області сильні зливові дощі призвели до різкого підйому рівнів води в гірських річках. Внаслідок зазначеного в 22 населених пунктах підтоплено 315 домогосподарств (144 житлових будинків та 17 га сільськогосподарських угідь); частково були відключені від електропостачання 4 населені пункти; в Рахівському районі внаслідок зсуву ґрунту на проїжджу частину автодороги Мукачево – Рогатин призупинено рух між с. Білин та с. Кваси; пошкоджено та підмито 5 пішохідних містків (Міжгірський район).

До аварійно-відновлювальних робіт залучено 227 чол. та 52 од. техніки.

Станом на 7 год. 25 листопада ситуація стабільна та контрольована: відведено та відкачано воду з 315 домогосподарств та 140 житлових будинків; повністю відновлено електропостачання; на всіх ділянках автодоріг проїзд забезпечено.

1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.

Звітний тиждень у зоні проведення антитерористичної операції, як і попередній, пройшов напружено: незаконні збройні формування окремих районів Донецької та Луганської областей (далі – НЗФ ОРДО/ОРЛО) продовжили провокаційні обстріли позицій українських військових вздовж усієї лінії розмежування.

Використовуючи БМП, великокаліберні кулемети, гранатомети, стрілецьку зброю, а також заборонені Мінськими угодами 82-мм міномети бойовики, щонайменше, 170 разів здійснили обстріли позицій українських військових, внаслідок чого загинули 3 українських військовослужбовця та 15 – отримали поранення.

Не зважаючи на те, що українські військові повністю завершили відведення важкого озброєння від лінії розмежування і верифікацію цього процесу з боку ОБСЄ, НЗФ ОРДО/ОРЛО досі цього процесу не завершили.

Так, 25 листопада з району с. Спартак Ясинуватського району Донецької області у напрямку м. Горлівка НЗФ ОРДО/ОРЛО здійснювали обстріли із застосуванням реактивних систем залпового вогню БМ-21 «Град», які повинні були бути відведені на безпечні відстані згідно з Мінськими домовленостями.

Мал. 1. – Мапа АТО станом на 00 годин 27.11.2015

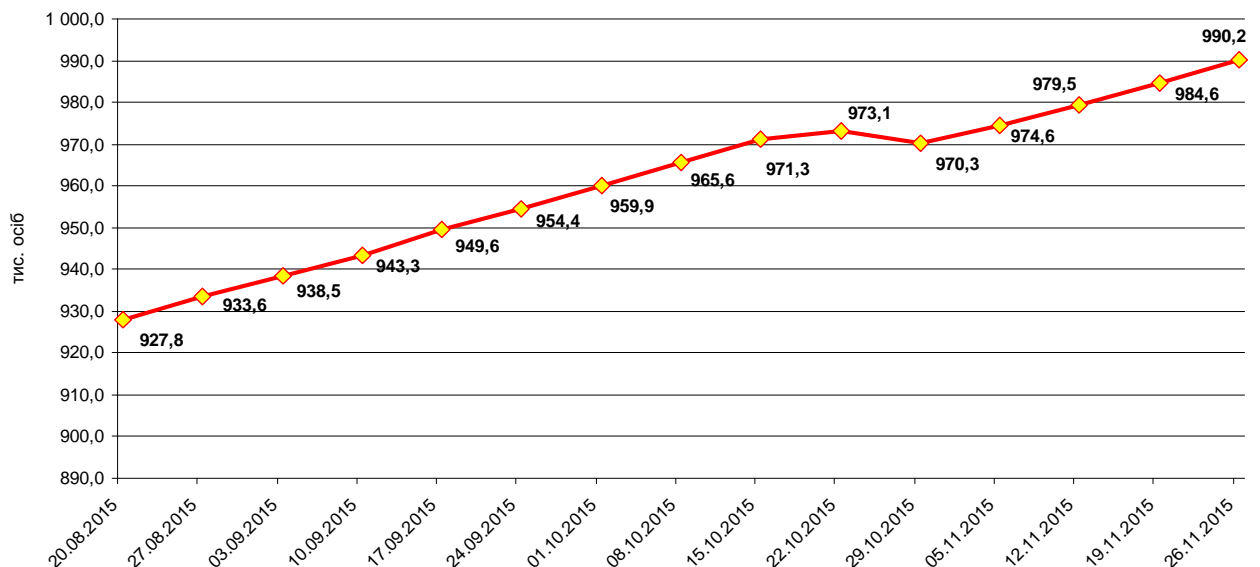

1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.

Згідно з оперативною інформацією Міжвідомчого координаційного штабу з питань соціального забезпечення громадян України, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції та тимчасово окупованої території, у період 13 – 26 листопада кількість тимчасово розміщених громадян України, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, збільшилася на 5,5 тис. осіб (0,6 %). Із загальної кількості вказаних осіб 99,6 % – переселенці з Донецької та Луганської областей.

Станом на 26.11.2015 з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів загалом переселено 990,2 тис. осіб (599 тис. сімей), у тому числі:

- з Донецької і Луганської областей – 968,7 тис. осіб;
- з АР Крим і міста Севастополь – 21,5 тис. осіб.

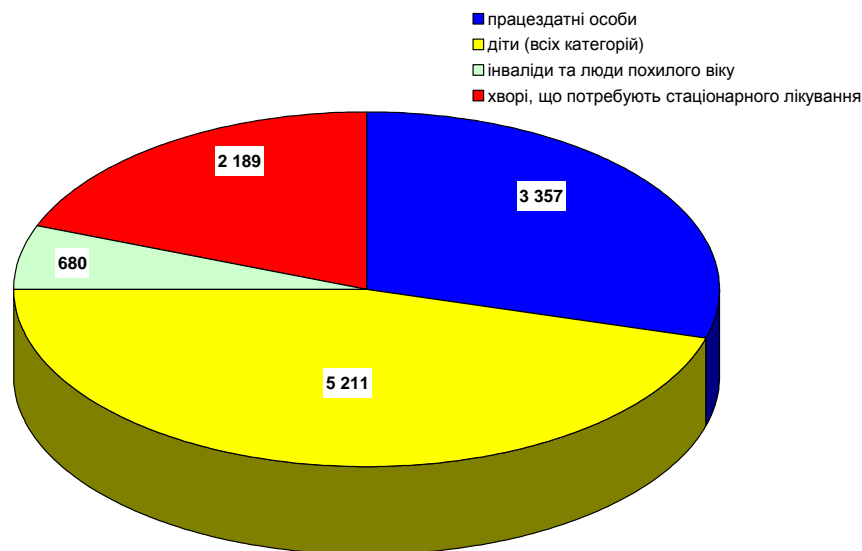
Мал. 2. – Кількість переселених осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО до інших регіонів за наростаючим підсумком

Найбільші потоки внутрішнього переміщення осіб з районів проведення АТО спрямовані у східні та центральні регіони України (Луганська, Харківська, Донецька, Дніпропетровська, Запорізька, Київська області та місто Київ).

Мал. 3. – Розподіл внутрішньо переміщених осіб за регіонами переселення.

За інформацією ДСНС України місцевими органами виконавчої влади на даний час визначено 701 об'єктів різної форми власності, в яких можливе розміщення 11 тис. 437 внутрішньо переміщених осіб.

Мал. 4. – Можливості розподілу внутрішньо переміщених осіб за категоріями (осіб).

1.2.5. Зміни в законодавстві

Впродовж останнього тижня зміни у законодавстві, що стосуються сфер міграції, та які можуть вплинути на сфери міграції, не відбувалися.

II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

2.1. У сфері внутрішньої міграції

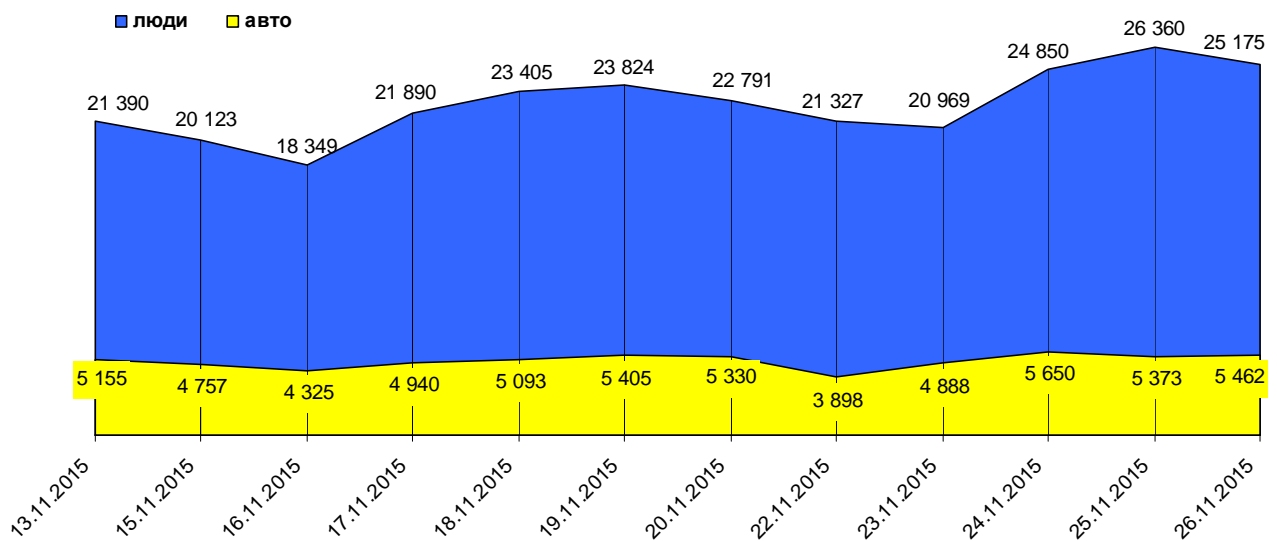
Ризик посилення обсягів внутрішньої міграції населення з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО.

Як уже зазначалося вище, впродовж останнього тижня (20-26 листопада) кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні збільшилася на 5,4 тис. осіб.

Наведене пояснюється тим, що, незважаючи на роботу ремонтних бригад з відновлення інфраструктури в окремих районах Донецької та Луганської областей, а також гуманітарну допомогу благодійних організацій, соціально-гуманітарна обстановка в зоні проведення АТО залишається дуже складною.

Крім того здійснення розмінування та проведення ремонтно-відновлювальних робіт значно ускладнюється провокаційними обстрілами з боку НЗФ ОРДО/ОРЛО, що напередодні зимового періоду може призвести до гуманітарної катастрофи.

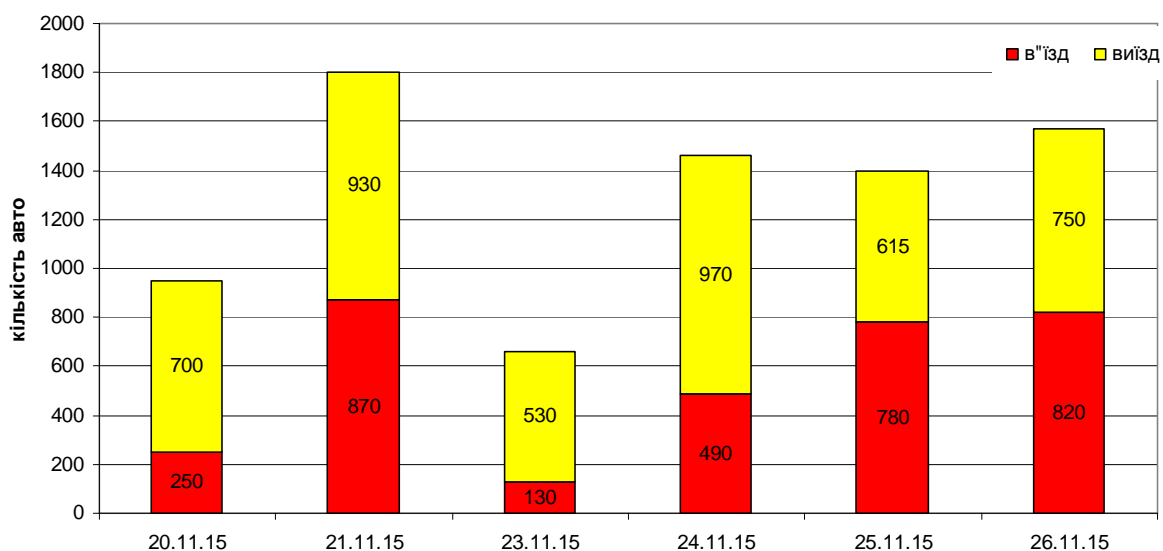
Як наслідок, на контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення антитерористичної операції на сході України (далі – КПВВ АТО) протягом звітного тижня спостерігалось збільшення пасажиро-транспортного потоку.

Мал. 5. – Пасажиро-транспортний потік в контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення АТО.

Водночас, певні складнощі у процедурі перетину лінії розмежування призводять до утворення черг на пунктах в'їзду-виїзду.

Мал. 6. – Кількість транспортних засобів, які очікували у контрольних пунктах в'їзду-виїзду на оформлення для перетину лінії розмежування.

На адміністративному кордоні між територією ВЕЗ «Крим» та іншою територією України продовжується акція Меджлису кримськотатарського народу з блокування вантажного транспорту, що рухається з материкової України на півострів через контрольні пункти в'їзду-виїзду через адміністративний кордон Чонгар, Чаплинка, Каланчак.

Мал. 7. – Контрольні пункти в'їзду-виїзду через адміністративний кордон між територією ВЕЗ «Крим» та іншою територією України

Блокування вантажного автотранспорту в пунктах в'їзду-виїзду через адміністративний кордон між територією ВЕЗ «Крим» та іншою територією України перш за все вплинуло на вартість продуктів харчування українського виробництва на півострові.

Крім того, активісти Блокади Криму з числа кримських татар, представників Правого сектора, добровольчого батальйону «Айдар» (підпорядковується Міністерству оборони) і АвтоМайдану Київ заблокували доступ ремонтних бригад до пошкоджених на території Херсонської області ліній електропередач, чим фактично розпочата енергетична блокада Кримського півострова.

Так, протягом 20-21 листопада відбулося руйнування опор чотирьох ліній електропередач: ПЛ-330 кВ Мелітополь – Джанкой; ПЛ-220 кВ Каховка - Титан; ПЛ-330 кВ Каховська – Острівська; ПЛ-330 кВ Каховська – Джанкой.

Характер пошкоджень свідчить про те, що вони сталися внаслідок обстрілу або застосування вибухових речовин.

Як наслідок, 2,3 млн. мешканців анексованого Криму і Севастополя залишилися без електроенергії, а окупаційною владою на півострові введений режим надзвичайної ситуації та оголошена зупинка всіх енергозатратних підприємств.

Зважаючи на динаміку переселення осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, а також на складний соціально-економічний стан на Кримському півострові та у окремих районах Донецької та Луганської областей протягом звітного тижня зберігся високий рівень ризику збільшення внутрішньої міграції.

2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції

Ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців та ОБГ на територію України.

Із запровадженням країнами ЄС жорстких заходів реагування на факти незаконної міграції, південні та західні регіони України, аналогічно до Угорщини, Македонії, Сербії, Італії, Хорватії та Греції можуть стати транзитними пунктами для нелегалів на шляху до розвинених країн ЄС.

До того ж, впродовж останнього тижня почастишали випадки затримання великих груп мігрантів.

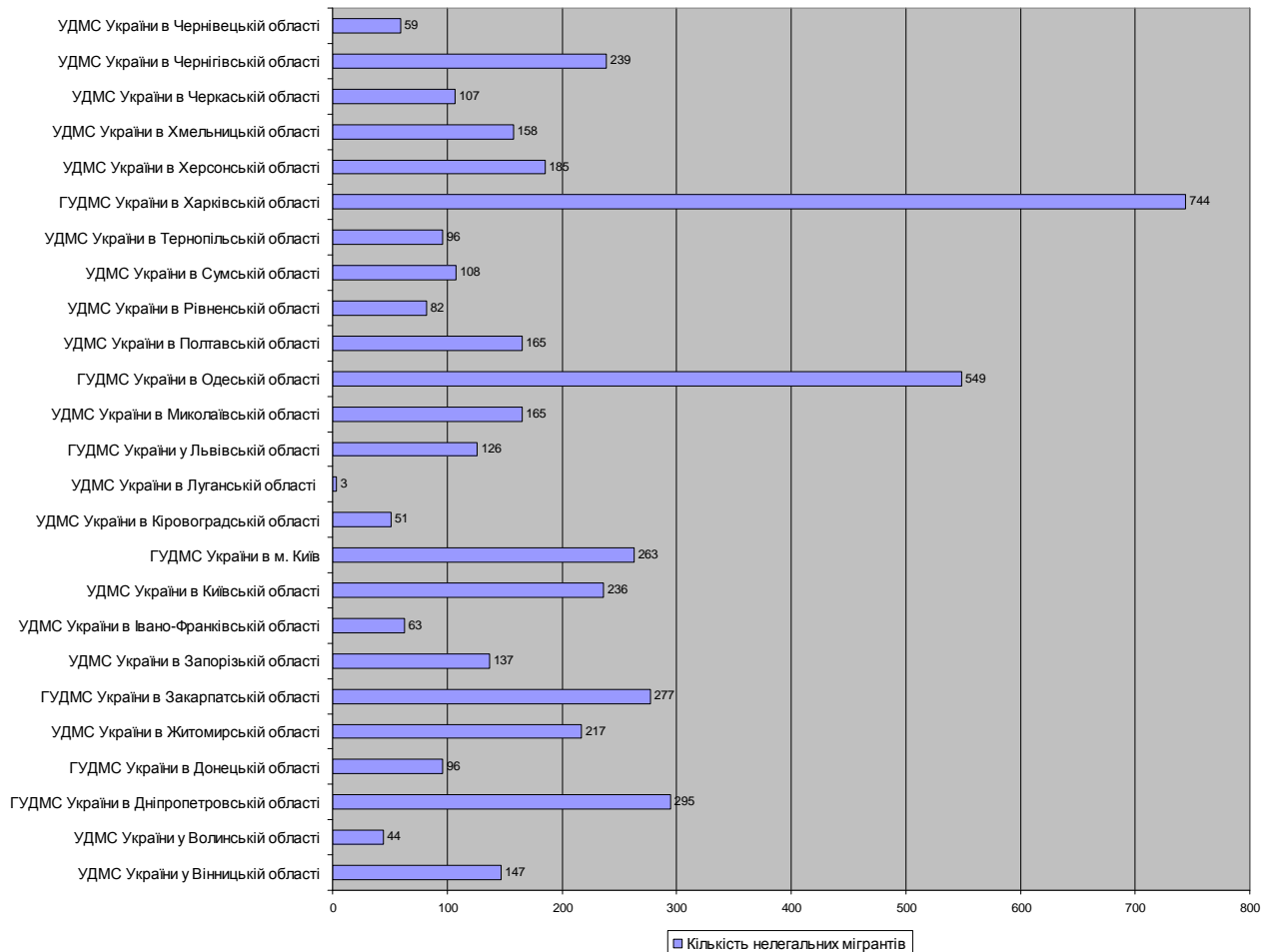
Так, в понеділок, **23 листопада**, прикордонники затримали 21 нелегального мігранта в Броварському районі Київської області.

Незаконні мігранти є вихідцями з Індії та Пакистану. Після концентрації в Київській області вони мали слідувати в західні області України для подальшого незаконного потрапляння до країн ЄС.

Словацькі правоохоронці 23 листопада вчергове затримали нелегальних мігрантів, які нелегально перетнули українсько-словацький кордон, та осіб, які їх перевозили. В селі Завадка, окрес Міхаловце затримано четверо осіб, які мали на двох автомобілях забрати та перевезти вісім нелегальних мігрантів з В'єтнаму до Австрії.

Станом на 26.11.2015 органами ДМС виявлено 4 612 нелегальних мігрантів, що на 101 особу більше, ніж станом на 05.11.2015. Детальна інформація щодо географії виявлення нелегальних мігрантів органами ДМС наведена у малюнку 6.

Географія виявлення нелегальних мігрантів в Україні у 2015 році станом на 26.11.2015

Мал. 8. – Географія виявлених органами ДМС нелегальних мігрантів станом на 26.11.2015

Також органами ДМС впродовж минулого тижня виявлено 406 іноземці та осіб без громадянства, які порушили правила перебування в Україні.

Наразі головним фактором відсутності масового напливу нелегальних мігрантів з країн Африки та Азії в Україну є те, що Україна має незручне географічне розташування по відношенню до основних шляхів міграції у ЄС, наявність в Україні військового конфлікту на Сході України та невпинне зниження прожиткового рівня населення України.

Короткостроковий прогноз: враховуючи зниження напруги у районах проведення АТО та наростання спротиву мігрантам у країнах-членах ЄС, ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців на територію України може бути високим.

2.3. У сфері надання притулку

Ризик зростання звернень громадян, у країнах походження яких відбуваються дії, що перешкоджають нормальному проживанню людей, із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує захисту.

Впродовж 10 місяців 2015 року за отриманням статусу притулку в Україні звернулися 1 261 особа, що на 146 осіб більше, ніж за 9 місяців. Найбільша кількість шукачів притулку в Україні станом на 31.10.2015 були вихідці з Афганістану – 553 (на 61 особу більше), Сирії – 120 (на 18 осіб більше), Сомалі – 103 (на 7 осіб більше) та Росії – 75 (на 9 осіб більше).

У поточному році, станом на 26.11.2015, органами ДМС прийнято 820 рішень відносно осіб, які звернулися за притулком в Україні, з яких прийнято рішення про визнання біженцем – 33 рішення, про визнання особою, яка потребує додаткового захисту – 98 рішень, про відмову у визнанні особою, яка потребує захисту – 556 осіб та про втрату/позбавлення/скасування статусу особи, якій надано притулок – 133 рішення.

З огляду на те, що у країнах походження шукачів притулку в Україні тривають активні бойові дії, і те, що держави-члени ЄС закривають власні кордони для нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу, в Україну у будь-який момент може хлинути потік мігрантів, утому числі тих, що прямують до держав-членів ЄС.

Короткостроковий прогноз: враховуючи наявність триваючих військових конфліктів у країнах Близького Сходу і Північної Африки, та наростання спротиву мігрантам у державах-членах ЄС, рівень збільшення потоків шукачів захисту в Україні є високим.

2.4. У сфері трудової міграції

Ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативного впливу трудових мігрантів на ринок праці в Україні.

За повідомленнями Мінекономрозвитку, у I півріччі 2015 року падіння ВВП становило 16,3%, обсяги виробництва в сільському господарстві України знизилися на 9,3%, зростання споживчих цін склало 39,3% в порівнянні з початком року (липень до грудня). Обсяги експорту товарів знизилися на 35,4%. Падіння реальної заробітної плати склало 23,9%.

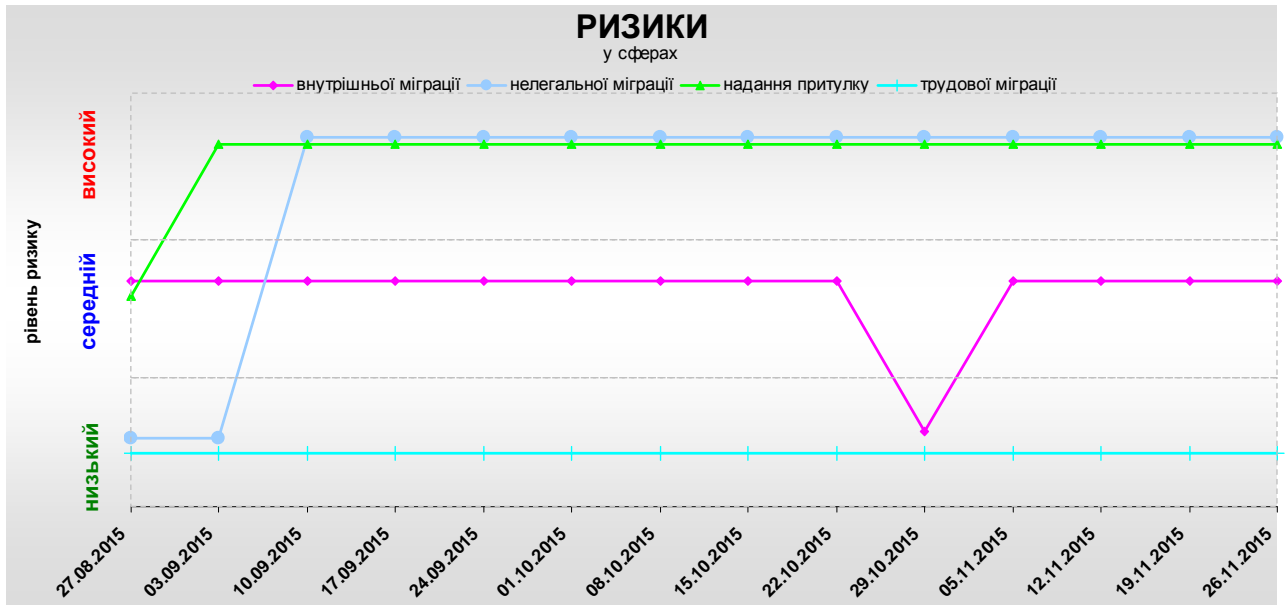
Рівень інфляції за січень-жовтень поточного року становив 139,5 %, що на 1,9 % менше ніж за січень-вересень (141,4%).

Крім того, ЄБРР прогнозує більше, ніж це очікувалося раніше, уповільнення економіки України за підсумками 2015 року через те, що «економіка нашої країн зазнає негативних впливів регіональних трендів в економічній сфері та сфері безпеки».

Експерти ЄБРР знизили для України прогноз падіння ВВП у 2015 році до 11,5%, але передбачають повернення до зростання у 2% у 2016 році.

Короткостроковий прогноз: враховуючи викладене та події на Сході України, наявність значних ризик необґрунтованого зростання обсягів

трудової міграції в Україні та негативний вплив трудових мігрантів на ринок праці в Україні наразі є низьким (допустимий).

Мал. 9. – Динаміка значень показників міграційних ризиків, які впливають на міграційну ситуацію в Україні